

MYSLIVECKÉ TRADICE

srdce české myslivosti

O mysliveckých tradicích jsme si v mAm pověděli již hodně, ale stále zdaleka ne všechno. Myslivecké tradice můžeme považovat za pomyslné srdce české myslivosti a jejich znalost a dodržování za základní předpoklad každého pravdatného myslivce.

Co je vlastně (myslivecká) tradice?

Význam slova „tradice“ vychází z latinského traditio / tradere, což znamená předávat. Tradice lze tedy popsat jako předávání, a to nejčastěji mezigenerační předávání poznání, schopností, obyčejů či mravů v rámci kultury nebo nějaké skupiny. A takovou skupinou jsme i my, myslivci, a máme své košaté a velmi krásné tradice.

Dodržování tradic a jejich zachování, odlišuje našeho myslivce od ostatních lovců.

Co do mysliveckých tradic a zvyků patří?

Do mysliveckých zvyků patří myslivecká mluva, myslivecké odívání, troubení, myslivecká latina, signály, lovecké pokřiky a zvolání, záločky. Myslivci dodržují mnoho zvyků při lovech: organizace a průběh lovu, výlož a výřad, úlomky, stráž u zhaslého kusu, lovecké právo, právo první kule a posledního broku, poslední leč, král honu, myslivecký soud, přípitky, pocty a pozdravy a zvyky spojené s mysliveckou kynologií.

Mezi tradice zcela určitě patří i pohanští bohové lovu, myslivečtí patroni a světci, myslivecké pověry a kouzla, pověsti a myslivecké trofeje. Také provádění ceremoniálů, jako je přijímání myslivce, pasování lovce zvěře, předávání úlomku lovců a různé ceremonie při slavnostech. Máme i myslivecké obřady; svatba myslivce, pohřeb myslivce, myslivecké křtiny a Svatohubertská mše. Mezi tradice lze řadit i myslivecké dovednosti, mezi které patří vzdělávání v myslivosti, ovládání lovu, znalost technik a způsobů lovu, bezpečnost a zacházení se zbraní, usmrcování poraněné zvěře, vyvrhování a rušení ulovené zvěře, úprava trofejí, lovecká kynologie, profese a řemesla spojená s myslivostí.

Myslivost není jen o zvěři

Do mysliveckých tradic široce přesahuje také naše kultura. S tématem lovu a myslivosti se velmi často setkáváme ve výtvarném umění; v malířství a grafice, v sochařství, ve fotografii a architektuře. Také v literatuře není o myslivosti nouze. Existuje celá řada odborné myslivecké literatury, myslivost najdeme v písemnictví, časopisectví, ale i v beletrii či próze. Přírodou, zvěří anebo lovem se inspirovala i řada hudebních skladatelů, máme krásné myslivecké památky, muzea a sbírky.

Samotnou kapitolu pak tvoří myslivecká etika a morálka, osobnost myslivce a etika lovu.

Vzdělávání

Na mysliveckou tradici má vzdělávání zásadní vliv. Forma a úroveň přípravy myslivců rozhoduje o jejich schopnosti převzít, nést a posléze předat tradici dál. V současnosti o myslivosti hovoříme jako o multidisciplinárním oboru. K výkonu práva myslivosti je legislativou vyžadováno držení loveckého lístku, který lze získat po složení zkoušky z myslivosti.

Zkoušky z myslivosti jsou ústní a skládají se před zkušební komisí ze sedmi skupin předmětů. Touto zkouškou myslivce nabývá základní stupeň mysliveckého vzdělání. Další úroveň představuje zkouška pro myslivecké hospodáře a v současnosti nejvyšší myslivecké vzdělání lze dosáhnout složením tzv. vyšší odborné myslivecké zkoušky.

Složením zkoušky však vzdělávání myslivce nekončí. Potřebné znalosti myslivce získává po celý svůj myslivecký život.

Propagace myslivosti

Účelem propagace je vytváření dobrého jména a pozitivní směřování veřejnosti k myslivosti. K tomu musí přispívat každý z nás; svým vystupováním, dodržováním tradic a předpisů, svým postojem a vztahem ke zvěři a k přírodě. K propagaci myslivci využívají nejrůznějších společenských akcí (myslivecké plesy, poslední leče, Svatohubertské mše, dětské dny atd.), a také pořádání kynologických akcí, chovatelských přehlídek, kulinařských prezentací apod. Velmi důležitá je propagace mezi dětmi a mládeží, a proto myslivci navštěvují školy, školky, pořádají dětské myslivecké dny, organizují soutěže a provozují myslivecké kroužky. Tradičním propagačním nástrojem je samozřejmě každoroční akce Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody.

Proč jsou naše tradice důležité?

Jaromír Kovařík to krásně vystihl: „Žádný jiný národ nebo stát nemá v lovectví či v myslivosti tak zakořeněné myslivecké zvyky a tradice jako česká myslivost; právě tím byla povýšena na národní kulturní statek.“

Tradice tedy představují jeden z pilířů české myslivosti, do které jsou ukotveny i legislativní normou (zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti), a zároveň jsou důležitou součástí celé naší národní kultury. Zvyky se pojí s myslivostí od pradávna, a pokud je dodržovali a ctili naši předkové, potom je i naší přinejmenším morální povinností, abychom je uchovávali a předávali dál.

Myslivost je zapsána v národním seznamu nehmotného kulturního dědictví.

Prověřte své znalosti z mysliveckých tradic

Obrázková tajenka:

Tahle tajenka je pro malé adepty určitě snadná a neskrývá ani žádné moudro. Je spíše pro ukázkou a na vyzkoušení, jak propagovat myslivost a zapojit děti třeba na dětském dni anebo během návštěvy ve škole.

Rěšení: 1-kamzík, 2-vydra, 3-poseda, 4-dalekohled, 5-bukvice, 6-jezevčík, 7-koroptev, 8-losice, 9-jitrocel

Tajenka: MYSLIVOST

Nepletme si myslivce s lesníkem!

Myslivci a lesníci mají mnoho společného. Jejich činnosti se navzájem prolínají a doplňují. Přesto se jedná o dvě rozdílné profese a zaměřovat je mezi sebou bychom neměli. Přiradte vybrané činnosti k myslivci a k esníku.

myslivce:

A - zalesňování holin

B - budování oplocenek

C - příkrmování zvěře

D - provádění těžby

E - budování napáječek

F - výcvik loveckých psů

G - ochrana lesa

H - ochrana zvěře

I - pěstování sazenic dřevin

J - vytváření políček a biopásů

K - lov zvěře

L - údržba lesních cest

lesník:

Rěšení: myslivce: C, E, F, H, J, K, lesník: A, B, D, G, I, L

... kontrolní otázky:

1. Jaký má původ slovo „tradice“ a co znamená?
2. Je dodržování mysliveckých tradic ukotveno v zákoně?
3. Jaké jsou myslivecké dovednosti?
4. Který z měsíců je vyhlášen jako měsíc myslivosti?
5. Vyjmenuj alespoň některé myslivecké zvyky při lovu.
6. Jaké jsou stupně mysliveckého vzdělání?
7. Jak se jmenuje myslivecká soutěž pro děti, kterou organizuje a pořádá ČMMJ?
8. Do kterých kulturních odvětví zasahuje myslivost?
9. Jak označujeme používání zvláštních slovních výrazů mezi myslivci?
10. K čemu slouží propagace myslivosti?

Nápověda:

1. V latinském „traditio“ – předávat.
2. Ano, v zákoně č. 449/2001 Sb. o myslivosti.
3. Např. ovládání lovu, zacházení se zbraní, vyvrhování a rušení ulovené zvěře, úprava trofejí, lovecká kynologie atd.
4. Červen.
5. Výlož a výřad, úlomky, stráž u zhaslého kusu, lovecké právo, právo první kule a posledního broku, atd.
6. Zkoušky z myslivosti, zkouška pro myslivecké hospodáře, vyšší odborná myslivecká zkouška.
7. Zlatá srnčí trofej (ZST).
8. Výtvarné umění, literatura, hudba, lidová tvorba.
9. Myslivecká mluva.
10. Pro dobré jméno a pozitivní pohled na myslivost mezi veřejností.

Tip na praktický úkol:

Soutěž o nejkrásnější vánoční stromeček pro zvířátka

Mezi naše krásné zvyky zcela určitě patří i myslivecké Vánoce. S časem Vánoc se i v myslivosti pojí mnoho obyčejů a jedním takovým je třeba zvyk o Štědrém dni nelovit a symbolicky do krmelců a zásypů založit zvěři vybrané a lahodné dobroty. S dětmi pak myslivci mohou pro zvěř přichystat vánoční stromeček. Najít v lese ten nejhezčí a krásně ho ozdobit dobrůtkami. Tento obyčej je skvělou příležitostí, jak naši myslivost přiblížit veřejnosti a k takovému zdoobení přizvat ostatní kamarády.

Pošlete nám do redakce snímek vašeho vánočního stromečku pro zvířátka, pošlete i vaše nápady na chutné a zároveň hezké a pro zvěř bezpečné ozdoby. Rádi nejlepší snímky zveřejníme v Myslivosti a ty nejlepší odměníme. Nápady na nejlepší myslivecké ozdoby pak umístíme jako inspiraci na www.myslivost.cz/mam

Vysvětlete si...

- Proč byl měsícem myslivosti vybrán právě červen.
- Jaké jsou naše nejvýznamnější myslivecké památky, výtvarná, hudební a literární díla.
- Připomeňte si významné osobnosti české myslivosti.

Použité zdroje:
HART, V., 2017, Úvod do myslivosti, Česká zemědělská univerzita v Praze, ISBN 978-80-213-2808-2

Tyto pracovní listy a další materiály k projektu mAm můžete najít, stáhnout a vytisknout na internetových stránkách časopisu www.myslivost.cz/mam

